

Nro. 23.

A' FELS. R. TSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Septembernek 18-dik napján 1795.
esztendőben.*

A' Rénus Környékéről.

E' folyó hólnapnak 8-dik 9-dik és 10-dik napjain írt, és ide küldött leveleiben arról tett Gróf *Clerfayt* jelentést, hogy ezen hólnapnak 5-dikén *Speldorf* és *Saren* közt által jöttek a' Frantziák a' Rénus vizén, és minekutánna egész nap rejtek helyekben tartották volna magokat, a' következett éjjel nagy erővel és sok ágyúkkal meg támadták a' Gróf *Ehrbach* Feldmarsál Lajtinánt kormánya alatt lévő seregeinket, és a' Rénus partján vólt redutáinknak, több tábori erősségeinknek el hagyására, és a' nagy táborba való menetelre kényszerítették ötöt, holott *Ferdinand* Würtenbergi hertzeg Cs. Kir. Feldmarsál Lajtinántal magát öszve kaptsolván a' *Sieg* folyó viz háta

megé vonta önnön magát. Illyenképen semmi tartalékja nem lévén az ellenségnek, mind *Neuwied*, mind *Oppenheim* mellett által jött a' Rénus vizén. —

A' *Speldorf* és *Saren* közt által jött Frantziáságnak számáról különbözőképen beíznélnek a' közönséges levelek. Egyik 6000, másik 12000, harmadik 20000 főre telzi azt. Mellyik írta légyen meg igazabban nem tudhattuk: a' környülállásokból mindazáltal azt húzhattuk ki, és a' Bétsi diárium is úgy adgya elő, hogy sokkal nagyobb számmal vóltanak, mint a' Gróf *Ehrbach* vezérlése alatt lévő hadi népünk. Az el esteknek és elfogattaknak száma sem határoztatik meg.

A' *Hánau*i közönséges levelek ekként adgyák elő ezen történetet: „A' Rénus alsó környékéről hozzánk jött tudósítások nagyon nyughatatlankodtatnak bennünket. Sept. 5 dik napját követett éjjel *Urdingenen*, és az Austriai védelmező cordonon felül *Eichelcampnál* által jöttek a' Frantziák a' Rénuson. Minthogy ottan erőtelen ellentállásra találtak, 20000-ren költöztek által. *Urdingennel* által ellenben tettetésképen támadták meg a' Gr. *Ehrbach* korpusát; ellenben az által költözött 20000 Frantziáság a' *Duisburgi* erdön által meg kerülte ötet, a' *Düsseldorffi* polztót hátrább nyomta, és Gróf *Erbachot* is ki mozdította tábor helyéről. Annakutánna *Düsseldorff* alá mentek, a' várast fel kérték 's el is foglalták.“

A' Sept. 10-dikén költ *Frankfurti* Journáleként adgya elő e' dolgot: „A' Frantziáknak *Rénus* folyó vizén lett által jövedelekről tegnapi levelünkben le irt környülállások valóságos igazak; a' mái tudósításokból pedig azt olvassuk, hogy a' Würtenbergi hertzeg a' *Sieg* háta megé vonta maga corpusát, és a' Gróf *Ehrbach* seregeivel öszve tsátolta azt; illyenképen nemtsak *Düsseldorfot*, -hanem *Lagenfeldet* és *Mühlheimot* is el foglalta az ellenség.“

Német Birodalom.

A' *Regensburgi* tudósítások szerént, nem a' Német Birodalomnak, nem is a' coaleskált Fejedelmeknek, a' kik tökéletes készséget és hajlandóságot mutattak a' békességnek vissza szerzésére, hanem inkább a' Frantzia nemzet telhetetlenségének, és győzödelmeiben lett felfuvázkodásának lehet tulajdonítani az ellenségeskedésnek újabb el kezdését.

A' Fels. Prussiai Király magára vállalván a' Német Birodalom és Frantziák közt való közbenjárásnak munkáját, azt kívánta *Basileában* lévő követtye *B. Hardenberg* által, az ott lévő Frantzia ministertől *Barthelemytől* 1.) Hogy a' békességnek jobb móddal lehető ezközlésére egynéhány hólnapokig fegyver nyugvás legyen a' Német Birodalom és Fr. nemzet közt. 2.) Hogy ezen fegyver nyugvásnak ideje alatt minden sattsolás, requisitió, és ellenségeskedés szünnyék meg a' Frantziák által el foglaltatott Német tartományokban. 3.) Hogy *Frankfurtban* gyűllyenek öszve a' békességet szerző követek; hogy ez a' város tulajdon hadi népének védelmezésére bizattasson, és hogy onnan minden idegen seregek, még a' Prussiai királyé is ki küldetessenek. 4.) Hogy minél elébb küldgyön oda biztosokat a' Fr. respublika, a' kik az oda rendeltetett Német Birodalombéli deputátusokkal egyenlőképen foglalatoskodhassanak a' reájok bízott dolognak folytatásában. 5.) Hogy szükséges rendelések tétessenek a' levelezésnek bátorsága végett. 6.) Minél elébb küldetessenek ezen fel tételek a' *Párisi Közjóra* ügyelő Commissióhoz. *Költ Basileában Juliusnak 24-dikén 1795-dik esztendőben.*

Barthelémy úr azt felelte *B. Hardenbergnek*, hogy ő leg ottan *Párisba* fogja küldeni a' Fels. Prussziai király fel tételeit, és mihelyt választ veszen el nem fogja mulatni tudtára adni. A' nevezett Közjóra ügyelő Commissió jól meg hányván

vetvén a' Pr. királynak Párisba küldött feltételeit azt válaszolta. 1.) Hogy tökéletes megelégedéssel szemléli ugyan a' háborúnak súlyos terhe alatt megfáradt Német Birodalomnak békességre való hajlandóságát, és a' Fels. Prussiai királynak közbenjárását. 2.) Mivel mindazáltal az illetén fegyverszünet nemcsak nem sietetné, sőt inkább akadályoztatná a' közönséges békességet, lehetetlen a' Fr. kormányszéknek a' fent megjegyzett feltételeket elfogadni. 3.) Minden órában kész lézen a' békességre, de olyanra, a' melly a' Frantzia respublikának tekintetével, ditsőségével, és hasznával nem ellenkezik. *Basileában Aug. 10-dikén 1795-dikben.*

A' *Strafsburgban* lévő Fr. nemzeti képviselők a' *Thionwillei Merlin*, és *Rivaud* ilyen választ adtanak *B. Hardenberg* hozzájuk küldött levelére: „Uram! vettük Jul. 21-dikén költ leveledet, valamiképen te, úgy mi is tökéletes szivünkben kívánnuk, hogy a' békességnek olajága öregbedgyék, és terjeszse ki maga jóltévő ágait, mint egy temérdek tserfa, a' mellyekre mi önként felüggelezzük győzödelmeinknek jeleit. Mi mindazáltal azért vagyunk itten a' tábornál, hogy vitéz pajtasainkat a' tsatákra vezessük, és nekünk semmi jussunk nintsen a' diplomatikához. Egyedül a' kormányszék akadályoztathatta menete-lünket, melly minthogy arról hofszú ideig tanátskoztunk, igen sebes foglenni. Nagyon sajnályuk, hogy eleget nem tehetünk kívánságodnak; de mi mások felett alája vagyunk vettelve hazánk törvényeinek, és mi mind addig fogunk a' mellett viaskodni, valameddig ezt nem mondja mi nekünk: *Szünyetek meg! békességet adtunk a' Birodalomnak, boldogságot, és barátságot kívánunk a' Fr. respublika barátjainak.*

Helvétzia.

Tellyességgel nem tettik a' Helvétusoknak, hogy a' hadakozásnak piatza mind közelebb közelebb

vitetik hozzájuk. Ahozképest 6000 emberből álló kordont vontanak a' respublikának külsőhatárán, egyfzersmind deputatiót küldvén Gróf *Wurmser* Generálishoz, a' Cs. K. udvarnak hazájok eránt való indulattyáról kívántak értekezni. A' nevezett Generálazt felelte, hogy valameddig a' Frantziák méltó tekintetben fogják a' neutralitást tartani, ő sem fogja azt leg kissebben is meg sérteni, és azt tanátsollya a' kántonoknak, hogy azon neutralitásnak illendő tekintetben való tartására tegyék meg a' szükséges rendelkezéseket. A' *Rénusnak* mind a' két partya dugva van hadi néppel; a' Frantziáknak száma naponként mind jobban jobban öregbül, *Hünningen* várasa ostromló állapotban vagyon, holott az úttzákról fel szedettek a' kövek, tartván attól, hogyha valamiképen bombákat hánynak abba az Austriakusok, károkat ne okozzanak az épületeknek és lakosoknak. — A' *Rénus* felső környékén táborozó Frantzia armádia is bé vette már az új constitutiót.

■ A' *Báseli* tudósítások szerént azt javasolta a' Fr. respublika az oda való Tanátsnak, hogy vagy jó védelmező állapotba helyheztesse határjait, vagy bizza azokat a' Frantzia seregeknek védelmezésére. E' dolognak meg fontolásá végett öszve gyülvén a' Tanáts a' múlt Aug. 27-dik és 28-dik napjain azt végzette, hogy ha valami úton módon erőszakosan bé ütne oda *Conde* herczeg, oka nem lészzen, ha *Pichegrü* Generális az erőszakot erőszakkal visszafogja verni. Egyfzersmind a' több Helvétus kántonokhoz leveleket irván arra serkentette, hogy mihelyt jel fogna adatni, azonnal gyüllyenek öszve a' haza határjainak védelmezésére.

A' Státus és Ministeriális újság leveleknek szerzője azt jegyzi meg 73-dik darabjának 481-dik lapján, hogy a' *Bétsi* udvar egyátallyában nem akar segítségére lenni a' *Conde* hertzeg corpusának azon esetre, hogyha ő erőszakosan bé ütne

a' Helvétusok földére , kiváltképen azon okból , hogy azon respublikát semmi úton, és módon meg nem akarja sérteni.

Olasz Ország.

Szavonából Aug. 30-dikán. Tegnap előtt reggel ki ment kikötő helyünkből az Anglus gesváder, az az, kis flottátska, a' *Livornóból* ki indult és a' *Kellermann* Generális ármádiának számára eleséget vivő Fr. hajóknak el tsipésére, melly feltételében szerentsés is vólt, a' mennyiben 9 Frantzia hajót, mellyek közül kettő különbölkönbféle portékákkal, a' hete pedig búzával, és eleséggel vala meg terhelve, még azon a' napon el rablott, 's a' *Vádói* kikötő helybe bé is vitt. — Ennél is gazdagabb prédát nyert a' *Szavónai* kikötő helyben ólalkodó Szárdiniai rabló hajó, mivel azon hajót, melly Török virorla alatt vitt eleséget a' Frantziáknak, és 980000 forintot árult, el foglalta.

Aug. 27-dikén délután önnön maga B. *Devins* hadi Tármester ment a' Fr. tábornak meg kémlésére, a' midön sűrűen repítették ellene a' golyóbisokat, és kevésbe múlt, hogy a' vele vólt Gr. *Eszterházy Jánost* egy 36 fontos ágyú golyóbis az örökkévalóságba el nem küldötte. Egy nagy Anglus linea hajó, két 48 ágyús fregátta, és 27 munitzióval, eleséggel, és 5000 emberrel megterhelt hajók mentenek *Korsikának* várasába *Sz. Fiorenzoba*, kiknek oda lett érkezésekkor egyszeriben meg szünt az ott támadott zenebona. Ennek a' támadásnak következő történet mondatik szerző oka lenni: Az ottan lévő Vice királynak *Elliotnak* segédgyét azzal vádolták némelleyek, hogy ő egy bizonyos vendégségben öszve törtévolna *Paoli* Generálisnak a' képét, mellyet halván ennek baráttyai, a' Státus Tanáts elöülőjének *Pozzodi-Borgó* úrnak képét meg égették, a' só tárházakat fel prédálták, és tellyességgel semmi adót

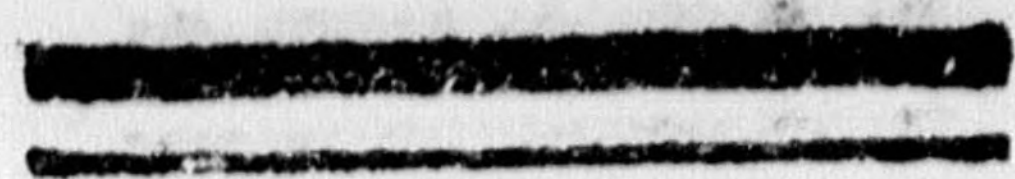
nem akartak fizetni. A' nevezett Vice király legottan *Balestrino* Tanátsost *Ajaccioba* küldötte ezen történetnek szoros meg vizsgálására, és a' *Bastiában* lévő katona őrizetnek egy batallionját is oda menni parantsolta a' zenebonának le tsendesítésére.

Fr. Országának déli részében a' *Rodanus* folyó viznek környékén nagyon meg háborítatott a' tsendesség, mellynek helyre állítására nagy sietséggel *Arena* Generálist küldötte néhány seregekkel együtt az Olasz Orzági Frantzia ármádiának fő vezérje *Kellermann*. Ennek az ott támadott zenebonának a' *Jakobinusok* mondatnak okai lenni.

Batáviai Respublika.

Tartván a' Belgák az Anglusoknak hazájokba való bé ütésétől, minden szükséges rendelkezést meg tétettek, a' respublikának hadi népét a' *Gróningai* és *Oberysselei* tartományokba küldötték, és Fr. seregeket kértenek a' belső tsendességnek fenn tartására. A' respublika szolgálattyanban vólt Helvétus seregek továbbá is meg tartatnak, és ezek is a' vég helyeknek őrizetére fognak küldetni, A' Fr. requisitióknak elégtételére még az ügy nevezett *végso szükség kasszájából* is ki vétetett a' pénz. A' respublika védelmezéséről való tractára két személyt neveztek ki a' Köz Rendek, úgymint *Oliviert* és *Hubert*, a' kik az ott lévő Fr. nemzeti képviselővel *Richardal*, és *Moreau* Generálissal együtt fognak tanátskozni, és a' hazájok védelmezésére rendeltetendő eszközökről a' Párisi Közjóra ügyelő Commissiót is tudósítani. —

Az *Utrechti* deputátusok *Utrecht* városát projectálták a' nemzeti Convent öszve gyűllésére. — A' confoederatió nális commissio szükségesnek ítélte egy közönséges administrátziót rendelni, a' Helytartó Fejedelem jószágaiban. A' Hollandiai tartománynak apróbb városai, és falui egy in-

stántziát adtak bé azon tartomány képviselőinek, mellyben azt sürgették, hogy *Sept. 1-ső* napjára gyűjtsen öszve a' Convent, 's kezdjen maga foglalatosságaihoz.

Hágában egy illyetén tzimű könyvetske jött ki: *Bátavusok kérjeteek magatoknak nemzeti gyűlést*, mellyben a' többi közt azt állatta az író, hogy sokan légyenek olyanok a' Batáviai respublikában, a' kik noha buzgó patriótáknak lenni mutattyák magokat; még is titkos correspondentiát tartanak a' *Wéselben* és *Osnabrückben* tartózkodó Hollandus emigránsokkal. A' köz bátorságra ügyelő Commissió azt hirdettette ki, hogy ezen könyvetskének írója 14 nap alatt nyilatkoztassa ki ezeket a' patriótismus palástya alatt lappangó *Oránistákat*, külömben meg fog szomrodni, hogy a' hazának egy személyel kevesebb barátja, 's vele több ellensége vagyon, és tudtára fogja a' népnek adni.

Frantzia Ország.

Nemtsak azon végzése ellen a' *Párisi Conventnek*, melly szerént azon gyülekezetnek két harmad részét a' törvénytévő corpus közé akarja választatni, hanem az ellen is felettébb boszszonkodik a' nemzetnek nagyobb része, hogy leg elsőben is a' Frantzia ármádiák eleibe terjesztette 's avval vétette bé az új constitutiót. Egy *Párisi* közönséges levél ekként okoskodik e' tárgyról: „Tegyük fel, hogy egy osztály sem venné bé az új constitutiót, vagy igen kevés, az ármádiák pedig mindnyájan bé vennék, mellyik részre fogna azon esetre a' Convent hajlani? Az ármádiának engedne é vagy az osztályoknak azt a' just, hogy az egész respublikának törvényeket szabjanak? Ez az eset, melly magában ugyan lehets, de nem képes, az egész respublikát a' hazafiak közt való háborúságba keverné. Akkor kellett volna a' constitutiót az ármádiákhoz küldeni, minekutánna

azt a' nemzet bé vette volna, akkor is nem azért, hogy annak bé vételéről tanátskozzanak, hanem hogy arra meg esküdgyenek, és annak alája ves-sék magokat. “

Ugyan ezen újság levélben vagyon a' Fran-tziáknak azon instántziája is bé iktatva, mellyet a' Conventnek bé nyújtottanak. Ennek rövid sum-mája ebből áll: „A' Constitutionnak jóvá hagyá-sát a' nemzet elejbe kellett volna terjeszteni és ime bajonetták villognak szemeik közzé. Mire va-ló a' *Párisi* tábor? mire való a' hadakozásnak lármája? mire való azok a' rettenetes készüle-tek, mellyek titeket környül vettek? Miért vétet-tünk környül katonák által, reményljük, meg fogjátok nekünk ezen mesét fejteni; készebbek le-szünk mindnyájan meg halni, mint sem meg szen-vedni, hogy újabb komplottok koholtassanak el-lenünk, hogy újabb *Collottok* és *Roberspierek* tá-madgyanak, a' kik mind néktek mind nekünk bi-lintseket rakjanak lábainkra. “

Akármint kiáltsanak 's akármit írjanak az újság írók, a' Convent sem azoknak lármájik, sem az osztályoknak hozzája küldött követségeik ál-tal nem engedi magát fel tételében meg akadá-lasztatni. Ambátor nemtsak *Páris* városának sok osztályai, hanem még a' respublikának más részei is ellenkezzenek abban, hogy a' Conventnek két harmad része a' törvény tévő corpus közé bé vé-tetessen: még is mindazáltal leg közelébb is egy végzést hozott a' 11 személyből álló Commissió-nak javaslására az eránt, miként neveztesse ki a' Conventnek meg maradandó része. Ennek a' decretumnak valóságos értelme az, hogy az ere-deti gyűllések deputátusaiknak két harmad részét, 's annakutánna három annyi deputátusokat, mint a' mennyit ki kellene állítani, válaszfzanak, hogy ekképen, ha deputátusaik két harmad részének száma tellyes nem volna, az utólsóbbak közül ki lehessen egészíteni. Ezen decretumnak ereje sze-

rént szükség lesz a' nemzeti képviselőknek magokat a' véneknek és az 500-aknak tanácsára feloltsani. “

Ebben az ülésben hagyatott helybe az a' Commisiók által javasoltatott decretum is, melly szerént egy *decadi*, az az, 10 nap alatt, minden Párisban lévő nationális épületek és emigránsoknak házaik el adattassanak. Ebből a' decretumból, mellyben az el adatásnak módja is meghatározatik, két fontos következtést reménylenek magoknak: 1.) ez által igen sok assignáták fognak a' folyamatból ki vettetni 2.) az emigránsoknak minden reménységek el töröltetik.

Az uzsorások ellen az a' végzés hozatott, hogy valaki a' börsén kívül pénzével kereskedik, tömlötzre, és szégyen székre büntettség (Börsének neveztetik a' nagy kereskedő városokban, az az épület, mellyben a' kereskedők szokták gyülléseiket tartani). A' kenyérnek mértéke naponként mind inkább inkább nevedik Párisban, ellenben a' szükség, és a' papiros pénznek betstelensége is szaporodik.

A' tengeri partokról, és a' napnyugoti osztályokból ment hírek még most is szomorúak — még most is szüntelen égetnek és pusztitnak a' Chouánsok. — *St. Gilletben* (Fanum Sancti Aegidii kis váraska alsó Langvedótziában) ugyan kevés ember szállott ki a' szárazra, de annál több fegyver és munitzió rakatott ki, a' mellyeket bátorságos helyre vitette *Charette*. — A' Fontaneblói nemzeti gárdisták is bé vették az új Constitutiót — az Olasz Országi és Alpesi armádia ismét el választatik egymástól, az elsőnek *Scherer* Generális, az utolsóbnak pedig *Kellermann* lesz a' kormányozója; a' napnyugoti armádiát ezután is *Hoche* Generális fogja vezérteni; *Moncei* Generális a' Brestiai armádiát; végtére *Canclaux* vezér a' déli osztályoknak lesz a' commendánsáva.

Még most is dúl fül magában a' Párisi kötség, kiváltképen azon végzés ellen, melly szerént

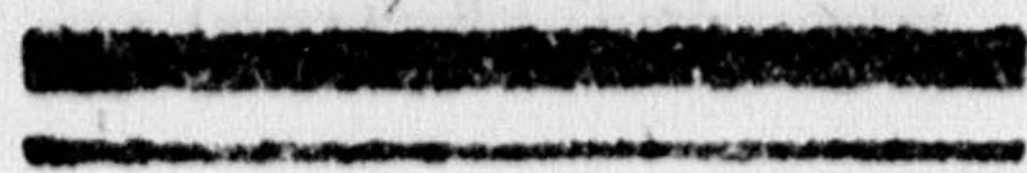
a' Conventnek két harmad része a' törvénytévő gyülekezetben akar maradni, mivel ilyenképen semmi kegyelmet nem nyerhetnének az emigránsok. Azonközben álhatatosan megmarad a' Convent maga fel tételében, és *Chenier* mostani előülője ilyen választ adott a' hozzájuk küldetett osztálybéli követségeknek: El múlt, *úgymond*, az az idő, mellyben egyetlen egy város igazgatta respublikánkat, a' mellyben minden városok felett magát fel emelte, és a' hozott törvények ellen a' *Vétót* ki mondotta.“ Sőt azon instántziákat is, mellyekben a' katonaságnak *Páristól* való el távoztatása, és a' törvényt tevő corpus tagjainak szabados választása sürgettetett, mind a' Convent mind a' katonaságra nézve sértegetőknek lenni tartattak.

A' múlt hólnapnak 27-dikén adatott a' Conventnek tudtára, hogy Amérikában a' Sz. *Lutzia* szigete az Anglusoknak minden ott lévő fegyverekkel, munitzióikkal, és egyéb tábori butorjaikkal együtt, mellyek 300 ezer piasterre betsültetnek, a' Fr. respublikának meg hódolt.

A' múlt 1774-dik esztendőben Jan. 6-ikán egy törvényt hozott a' Convent az atyai örökségek jussairól, melly szerént minden testvér gyermekek egyenlőképen osztózhassanak a' reájok maradt örökségekkel, nemcsak ezen törvénynek hozatása után, hanem annakelőtte is, úgymint a' revolutiónak kezdetétől fogva. — Ezen utólsóbb tikkely ellen sok panaszok mentek a' Convent eleibe, sőt a' nemzeti képviselők között is nem kevesen találtattak olyanok, a' kik károsnak, botránkoztatónak, és a' jó rendet meg háborítónak tartották ezen végzést. Végtére a' sok beszéd, sok egymással való vetélkedés, és perpatvar után azt végzette a' Convent, hogy azon törvénynek csak annak hozatásától fogva legyen ereje.

Spanyól Ország.

A' múlt szerdán költ Bétsi udvari diárium, egynéhány hadi környülállásokat hord elő, mely-

lyek a' Spanyoloknak Frantziákkal lett meg békelléseket meg előzték, a' mellyekből akárki is által láthattya, vólt é a' *Madritti* udvarnak a' coalitiótól való elfszakadására elegendő oka avagy nem? —

A' *Biskájából Pampelóna* felé marsirozott Spanyol seregek *Vittória* várasa felé vonattak vissza, fülökbe menvén a' vezéreknek ezen várasnak veszedelemben való forgása. Sebes lépésekkel oda lett érkezések után meg sem pihentek, hanem mindigárt a' következett éjjel útnak indúltak, rész szerént *Páncorvó* és *Logrognó*, rész szerént *Bilbaó* felé, az ellenség kezében lévén már akkor *Vittória* várasa. *Bilbaó* várasát sem tarthatta meg *Crespó* Generális, sokkal erőtlenebb lévén ármádiája, mint sem ellene álhatott vólna az ellenség nagy erejének.

Ulkudia minister minden *Guipuscoai*, *Alavai*, és *Biskáyai* előjáróknak meg parantsolta, hogy ha elégtelenek lennének az ellenségnek vissza verésére, inkább kapitulállyanak, mint sem vakmerőségbe botsátván magokat veszedelmet okozzának hazájoknak.

Az alatt mig ezek történtek, szükséges védelmező állapotban helyheztette magát *Kastilia*, több ezer fegyveres parasztok öszve kaptolták magokat a' katonasággal az ellenségnek *Pámpelónától* való el hajtására, 's történtenek is néhány véres tsaták közöttök. *Navarrában* is 30 ezer paraszt fogott fegyvert, és úgy környül vették az *Ebró* vizének két partyait, 's olly erőssen bé sántzolták ottan magokat, hogy egynéhány tett próbáik után is által nem mehettek azon folyóvizén a' Frantziák.

A' *Katalóniai* ármádia a' *Cerdágnai* tartományba bé ütvén két Fr. tanyát el vett, és *Puicerdát* is meg támadta, holott minden útzákon bé lévén sántzolva az ellenség, nagyon vesztegették a' reájok rohant Spanyolokat, hanem ezek is any-

nyira elkeserettek, hogy minden elfogatott Frantziákat megöltek. *Puicerdának* elvétele után *Belvér* és *Montlovis* alá mentenek, 's ezeket is elfoglalták, sőt azt lehet mondani, hogyha a' *Bá-seli* békeség félbe nem szakasztotta volna az ellenségeskedést, nagyobb előmenetelt is tehettek volna a' Spanyol seregek.

G a l l i t z i a.

Tegnap előtt ment el tőlünk (így szól egy Aug. 22-ik napján költ *Lembergi* levél). *Harnoucourt* Cs. K. Feldmarsál Lajtinant, ezen ország határain tanyázó Austriai seregeknek megfuzemlézésére — Nem régiben egy tsavargó embert hoztak ide *Ol-mützból* néhány katona strázsák, a' ki a' Lengyel utolsó revolútió alatt nevezetessé lett *Madalinsky* Generálisnak adta ki magát, anyai nyelven kívül keveset németül is beszélt, sok haszontalan költeményeket hordott elő *Kosciusko* felől, 's minden beszédjéből és maga viseletéből azt lehetett ki húzni, hogy ő nem emberséges emberek közé, hanem a' bolondok tornyába való ember legyen. —

Egy más ugyan onnan jött levél megzfolylya mind azokat a' híreket, a' mellyek eddig Lengyel Ország felül repdestek körülöttünk. — Lengyel Orzágnak sorsa (így szól a' többek között ez a' levél) még eddig sints meg határozva, kétség kívül nem is lészzen mind addig, valameddig a' Frantzia háborúnak vagy egy vagy másféleképen vége nem lészzen. Nem igaz hogy *Krakovia* meg hódolt volna a' Pruszsziai királynak. — Nállunk híre sints az Oroszok által Pruszszíának izentetett hadakozásnak, még kevesebb azon két hatalmasság közt el kezdődött ellenségeskedésnek. Mindenek szép egyességben élnek Lengyel Országban 's annak határain, és bátor sokféle rangú, és gondolkozású emberek találtassanak ott mostan: még is mindazáltal régúta nem

volt ott olly nagy tsendesség mint most, mindenütt virágzik az industria, szerentsések a' lakosok. Az Oroszok által el foglaltatott tartományokban, sok hadi seregeket kellett tartani, rész szerént a' közönséges tsendességnek fen tartása, rész szerént azon Ország újjabbi fel osztása végett, mellyről darabb időtül fogva alkuszna a' Izomszéd hatalmasságok. A' *Luxenburghól* ki jött Cs. Kir. katonai őrizetből egynéhány batallionok váratnak hozzánk; de hová fognak fordítatni nem tudgyuk: mind azonáltal úgy gondolkozunk, hogy valameddig Lengyel Országának jövődöbéli sorsa meg nem határozatik, addig illendő tekintetben kívánnyá magát tartani a' Felséges Austriai Ház.

Elegyes Történetek, és Tudósítások.

A' *Scaldis* vizének felnyittatása után sok kereskedő hajók mentenek bé Antverpiába, a' melly történetből olly reménységet vettének magoknak az Austriai Belgiomnak lakosai, hogy ők meg fognak gazdagodni. Az Anglusok még most is nyughátatlankodtattyák a' *Dünkerkai* és *Havrei* kikötő helyeket; meg zaboláztatásokra számos káper hajók készitetnek *Vliessingában*, és *Middelburgban*. — Austriai Belgiomban sok magazinumok töltetnek meg a' Frantzia ármádiáknak számára. — Az Orosz Császárné tudtára adatta a' Fényes Portának, melly igen nehezen szenvedgye, hogy a' Fr. respublikának valóságát meg esmérte. — A' *Moguntziai* V. Fejedelem B. *Albini* Status Kancelláriust küldötte *Basileába* a' békességes traktára, a' *Würtzburgi* püspökség pedig az oda való káptalanbéli urat Gr. *Stádiont*. — A' Kurlandiai hertzeg *Berlin* mellett lévő *Friederichsfeldei* várába megyen lakni. — *Schönfeld* Pruszszus Generál Lajtinánt és *Schweidnitzi* kórmányozó lováról le esvén meg hólt életének 65-dik esztendejében. — A' Frantziák három helyen szándékoztak a' *Rénuson* által jönni, úgymint *Urdingen*, *Neuwid*, és *Oppenheim* mellett. Itten 16 battériát ké-

szitettek. — *Lyonban* még mostan is izognak mozognak a' Rojalisták. — *Pohlman* orvos doctor, a' ki tudnillik *La Fayette* Fr. Generálist az *Olmützi* várból ki akarta szabadítani, 's ezen tselekedete miatt maga is fogságra vettetett, a' Hannoverai kormányszéknek közbenjárására szabadon bocsátatott. *La Fayette*nek Fr. Országban lévő jószágait el adattya a' Convent. *Madrid* várasa felettebb örvendett a' Frantziákkal kötött békeségen. Halván az ott lévő Anglus minister e' dolgot, mindjárt az *Ildefonsi* királyi mulató palotába ment 's audientziát kért a' királynál. — *Moguntzia* környékéről *Strafsburg* alá küldötték a' Frantziák ágyúiknak nagyobb részét. — A' Palatinatusi Választó Fejedelemséghez tartozó *Germerheimi* uradalomnak, és a' *Heidelbergai* Universitasnak jószágait árrúba bocsátották az ott lévő Frantzia nemzeti képviselők. — A' *Wormátziai* püspökségben egy különös parantsolat hirdettetett ki, mellyből könnyen észre lehet venni a' Fr. kormányszéknek azon környék eránt való feltettzélyt. — Bulgáriában, Szerviában, és Bosniában nagy békételenség uralkodik. — *Hágában* ismét sok Principisták fogattak el, azzal vádoltatván, hogy egyyet értenek az *Osnabrückben* ölzvegyült Hollandus emigránsokkal, és az Orániai Helytartó Fejedelemmel.

J e l e n t é s.

A' Tek. *Bihar Vármegyében* fekvő *Diószeg* uradalom részéről tudtára adatik a' Publikumnak, hogy abban lévő uraság nyóltz kortsmai, 12 örölő malmai, mellyek közt a' három vizi malom, három áruló bóltjai, a' hidaknak vámjai, mélszár székjei, országos- és héti vásárok jövedelmei, 10 esztendőkre a' többet ígérőnek fél esztendei előre fizetéssel árendába fognak bocsátatni. E' mellett vagynak azon uradalomban 200 szarvas marha, és 540 sertés el adók; nem különben egy olly árendába adatandó tó mellyből elz-

tendönként 600 mázsa *sodát* az az, szék sót lehet főzni. —

Ezen uradalom kotyavetye által árendába lejendő adatásának első terminusa, jövő Octóbernek 1-ső; 2-dik terminusa ugyan azon hólnapnak 23-dik; 3-dik terminusa pedig Novembernek 5-ik napjára határoztatott meg. A' kiknek tehát kedvek lélzen a' fent nevezett uradalombéli beneficiumoknak árendába való vételére, jelennyenek meg a' nevezett terminusokra. A' kik az árendának fel tételeiről bővebben akarnak értekezni, jelentsék magokat írásaik által vagy *Székelyhidon* lakó *Papanek* fiskális úrnál, vagy *Gróf Sternberg* Adám titoknokjánál, *Diószegen* lakó *Jablonka* *Jakab* úrnál.

Tudománybéli Tudósítás.

Marcus Tullius Cicerónak az embernek Kötelességeiről a' maga fiához írt három Könyvei. Magyarra fordította *Kovácsnai Sándor* a' M. Vársárhelyi Collegiomnak néhai érdemes Tanítója. Ki adta *Engel Krestely* János. Nyomtatta maga költségén *Weber Simon Péter* Posonban 1795.

Fels. Királyunknak Magyar Országai Helytartója *Jósef* Királyi Fő Hertzeg méltóztatott kegyesen meg engedni, hogy ezen munka, Ő Kir. Fő Hertzegségének ajánlódva jöjjön világ' eleibe.

A' nyomtató úr magára válalta a' Magyar Országai és Erdélyi előfizető Urak' számára való le küldését a' könyvnek, melly 8-ad rétbén 18 arkusból és 268 oldalból áll, 's nyomtató papiroson 40, író papiroson pedig 50 krajtzárokért mások által is meg szerezethetik.

Minthogy a' kiadó távól vólt a' nyomtató műhelytől: estek némelly nyomtatásbéli hibák a' könyvben; de tsak ollyak, mellyeket magától is meg jobbithat minden Erd. Olvasó.

* * *

A' Hefzen-Kasszeli Landgróf Aug. 28-ikán különös békességet kötött a' Fr. respublikával, mellynek tzikkelyeit a' jövő Postán fogjuk Erd. Olvasóinkal közleni.